

ZBIERKA ZÁKONOV SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 1963

Vyhlásené: 15.05.1963 Časová verzia predpisu účinná od: 15.05.1963 do: 12.04.1978

Obsah tohto dokumentu má informatívny charakter.

37

VYHLÁŠKA

Ministerstva poľnohospodárstva, lesného a vodného hospodárstva

z 5. mája 1963

**o ochrane včiel, vôd a rýb pri ničení škodcov rastlín chemickými
prostriedkami**

Ministerstvo poľnohospodárstva, lesného a vodného hospodárstva v dohode so zúčastnenými ústrednými úradmi ustanovuje podľa § 26 ods. 1 zákona č. 188/1950 Zb. o zdokonalení rastlinnej výroby a podľa § 38 ods. 2 zákona č. 11/1955 Zb. o vodnom hospodárstve v znení zákona č. 12/1959 Zb.:

§ 1

Úvodné ustanovenie

Táto vyhláška upravuje ochranu včiel, vôd a rýb pri ničení škodcov a burín a potieraní chorôb rastlín chemickými prostriedkami, vykonávanom postrekom, poprášení, aerosolovaním a zahmlňovaním (ďalej len „ničenie škodcov“) porastov poľnohospodárskych plodín, stromov a krov.

Ochrana včiel

§ 2

(1) Chemické prostriedky používané na ničenie škodcov sa delia vzhľadom na účinok, ktorý majú na včely, na tri skupiny:

- a) jedovaté prostriedky,
- b) škodlivé prostriedky,
- c) relatívne neškodné prostriedky.

(2) Zoznam chemických prostriedkov používaných v súčasnej dobe a ich rozdelenie podľa škodlivosti je uvedený v prílohe č. 1.

(3) Porasty poľnohospodárskych plodín, stromy a kry sa delia na porasty, stromy a kry v čase kvetu včelami navštevované a nenavštevované (príloha č. 2).

(4) Porast poľnohospodárskych plodín sa považuje za kvitnúci, ak sú na jeho jednom štvorcovom metri priemerne viac ako dve kvitnúce rastliny navštevované včelami.

§ 3

Ničenie škodcov jedovatými prostriedkami sa nesmie vykonávať

- a) na kvitnúcich porastoch poľnohospodárskych plodín navštevovaných včelami, s výnimkou hrachu a hrachu siateho roľného,

- b) na kvitnúcich stromoch a kroch navštevovaných včelami,
- c) na kvitnúcich porastoch hrachu a hrachu siateho roľného v čase, keď včely lietajú.

§ 4

Ničenie škodcov škodlivými prostriedkami sa nesmie vykonávať v čase, keď včely lietajú

- a) na kvitnúcich porastoch poľnohospodárskych plodín navštevovaných včelami vrátane hrachu a hrachu siateho roľného,
- b) na kvitnúcich stromoch a kroch navštevovaných včelami.

§ 5

Ničenie škodcov neškodnými prostriedkami je dovolené i v čase, keď včely lietajú, pokiaľ boli dodržané predpísané koncentrácie, dávky a spôsob použitia týchto prostriedkov.

§ 6

(1) Ničenie škodcov jedovatými prostriedkami, pokiaľ je podľa tejto vyhlášky dovolené, smie sa vykonávať len v takej vzdialenosti od kvitnúcich porastov poľnohospodárskych plodín, kvitnúcich stromov a krov navštevovaných včelami alebo od stanovišťa včelstiev, ktorá pri spôsobe ničenia, druhu chemického a mechanizačného prostriedku a pri sile a smere vetra zaručuje, že použité prostriedky na ne nedopadnú. Pri ničení škodcov škodlivými prostriedkami musí sa uvedená vzdialenosť dodržať, ak sa ničenie škodcov vykonáva v čase, keď včely lietajú.

(2) Ničenie škodcov na porastoch poľnohospodárskych plodín pod kvitnúcimi stromami je dovolené

- a) jedovatými prostriedkami len takým spôsobom, ktorý vylučuje zanesenie týchto prostriedkov na kvety stromov,
- b) škodlivými prostriedkami takým spôsobom, ktorý vylučuje ich zanesenie na kvety stromov v čase, keď včely lietajú.

§ 7

(1) Ak je potrebné vykonať ničenie škodcov na poraste poľnohospodárskych plodín, ktorý sa považuje za kvitnúci, pretože na jednom štvorcovom metri sú priemerne viac ako dve kvitnúce rastliny navštevované včelami (§ 2 ods. 4), nepatriace do porastu poľnohospodárskych plodín (napr. buriny), užívateľ pozemku je povinný tieto rastliny pred ničéním škodcov odstrániť, pokiaľ to povaha porastu dovoľuje. Toto ustanovenie platí aj vtedy, ak ide o porast poľnohospodárskych plodín, ktorý tvorí podkultúru stromov.

(2) Zoznam najviac sa vyskytujúcich burín navštevovaných včelami je uvedený v prílohe č. 3.

§ 8

(1) Chovatelia včiel sú povinní každoročne do 25. marca oznámiť miestnemu národnému výboru, a to prípadne prostredníctvom dôverníka Československého svazu včelárov, trvalé stanovišťa včelstiev. Rovnakým spôsobom chovatelia včiel ohlásia kočovné stanovišťa včelstiev jednak miestnemu národnému výboru doterajších stanovišť včelstiev, jednak miestnemu národnému výboru, do obvodu ktorého majú sa včelstvá premiestniť; oznámenie treba urobiť aspoň 10 dní pred premiestnením a pripojí sa k nemu, pokiaľ včelstvá nie sú umiestnené v zastavaných častiach obce, jednoduchý situačný náčrtok s označením umiestnenia stanovišťa včelstiev.

(2) Chovatelia včiel sú pri ničení škodcov povinní vhodným spôsobom upozorniť na stanovište včelstiev, pokiaľ včelstvá nie sú umiestnené v zastavaných častiach obce, napr. zavesením žltého rovnostranného trojuholníka o dĺžke strany 1 m vo vertikálnej polohe.

§ 9

Pred každým ničéním škodcov jedovatými alebo škodlivými prostriedkami sú organizácie, prípadne užívateľ pozemku vykonávajúci ničenie škodcov (ďalej len „ošetrovateľ porastov“), povinní obstaráť si na miestnom národnom výbore údaje o umiestnení stanovišť včelstiev.

§ 10

Ak chovateľ včiel zistí, že došlo v dôsledku ničenia škodcov k uhynutiu včiel, oznámi to miestnemu národnému výboru. Miestny národný výbor je povinný neodkladne, najneskoršie do 48 hodín od hlásenia uhynutia včiel zistiť rozsah uhynutia včiel, čas ničenia škodcov, spôsob, ktorý sa použil pri ničení, prípadne dávku a koncentráciu použitého chemického prostriedku, podľa možnosti aj rozsah škody. Na vyzvanie miestneho národného výboru sa na zisťovaní zúčastní chovateľ včiel, ošetrovateľ porastov, prípadne veterinár okresného veterinárneho zariadenia, zástupca okresného národného výboru, zástupca Československého sväzu včelárov. O výsledku zistenia urobí miestny národný výbor zápisnicu, ktorej odpis odošle spolu so vzorkou uhynutých včiel vo váhe asi 60 g, t.j. asi 500 kusov a vzorkou ošetrovaného porastu Výskumnému ústavu včelárskemu v Dole p. Libčice nad Vltavou (na Slovensku Ústrednému štátnemu veterinárnemu ústavu - pobočke v Bratislave) na vyšetrenie príčiny uhynutia včiel.

§ 11

Ustanovenia § 3 a 4 neplatia pri ničení škodcov v miestach, kde najbližšie stanovište včelstiev je vzdialené najmenej 5 km od miesta ničenia.

§ 12

(1) Ak je potrebné, aby sa v záujme spoločnosti ničenie škodcov vykonalo jedovatými alebo škodlivými prostriedkami na kvitnúcich porastoch poľnohospodárskych plodín, stromoch a kroch, a to i prípadne v čase, keď včely lietajú, môže okresný národný výbor povoliť výnimku z ustanovení § 3 a 4, a to buď na žiadosť užívateľa pozemku alebo podľa vlastného uváženia, prípadne na príkaz iného orgánu. Okresný národný výbor neodkladne oznámi povolenie výnimky miestnemu národnému výboru, v ktorého obvode sa majú škodcovia ničiť, ako aj miestnym národným výborom susedných obcí. Miestny národný výbor upovedomí o povolení výnimky chovateľa včiel a užívateľa pozemku, a to najneskoršie 24 hodín pred ničéním škodcov a prerokuje s nimi dostupné opatrenia na ochranu včiel (napr. uzavretie včelstiev na 3 hodiny, vyvezenie včelstiev), ktoré sú chovatelia včiel povinní urobiť.

(2) Ak došlo ničéním škodcov v dôsledku povolenia výnimky podľa odseku 1 k uhynutiu včiel, môže okresný národný výbor poskytnúť príspevok na úhradu alebo zmiernenie škôd spôsobených uhynutím včiel chovateľom včiel, ktorí urobili opatrenia podľa odseku 1.

Ochrana vôd a rýb

§ 13

(1) Z hľadiska ochrany vôd a rýb považujú sa za škodlivé všetky chemické prostriedky používané na ničenie škodcov.

(2) Ničenie škodcov nesmie sa vykonávať v pásmach hygienickej ochrany zdrojov pitnej vody 1. a 2. stupňa a povrchových zdrojov pitnej vody 1. stupňa.)

(3) V ochranných pásmach 1. stupňa pre prírodné liečivé zdroje a zdroje stolových minerálnych vôd, ako aj v užších dočasných ochranných pásmach pre tieto zdroje, smie sa ničenie škodcov

vykonávať iba so súhlasom Inšpektorátu pre ochranu prírodných liečebných kúpeľov a prírodných liečivých zdrojov.”)

(4) Mimo ochranných pásiem uvedených v odsekoch 2 a 3 smie sa ničenie škodcov vykonávať len v takej vzdialenosti od brehov tečúcich vôd, rybníkov, prípadne iných vodných plôch (ďalej len „vody“) a od ochranných pásiem uvedených v odsekoch 2 a 3, ktorá pri spôsobe ničenia škodcov, druhu mechanizačného prostriedku a pri sile a smere vetra a členitosti terénu zaručuje, že chemické prostriedky nedopadnú na brehy a hladinu vôd, prípadne do ochranných pásiem uvedených v odsekoch 2 a 3.

(5) Pred každým ničением škodcov je ošetrovateľ porastov povinný obstaráť si na miestnom národnom výbore údaje o ochranných pásmach uvedených v odsekoch 2 a 3 a zistiť polohu vôd.

§ 14

Ak rybársky hospodár alebo užívateľ rybníka zistí, že došlo k uhynutiu rýb v dôsledku ničenia škodcov, je povinný oznámiť to miestnemu národnému výboru. Miestny národný výbor v súčinnosti s rybárskym hospodárom alebo užívateľom rybníka, ošetrovateľom porastov a vodohospodárskym orgánom, prípadne okresným hygienikom neodkladne vyšetrí rozsah škody, ku ktorej došlo, čas ničenia škodcov, druh, dávku a koncentráciu chemických prostriedkov, ako aj spôsob ich použitia. O výsledku zistenia miestny národný výbor urobí zápisnicu; odpis zápisnice a aspoň 5 kusov uhynutých rýb, vzorku ošetrovaného porastu a 1 až 2 litre znečistenej vody odošle Výskumnému ústavu rybárskemu a hydrobiologickému vo Vodňanoch alebo jeho pracoviskám“) a 1 až 2 litre znečistenej vody a vzorku ošetrovaného porastu krajskému vodohospodárskemu rozvojovému a investičnému stredisku na zistenie príčin uhynutia rýb.

Spoločné a záverečné ustanovenia

§ 15

(1) Ničenie škodcov z lietadiel chemickými jedovatými alebo škodlivými prostriedkami musí organizácia zabezpečujúca také ošetrovanie porastov oznámiť najmenej 24 hodín vopred miestnemu národnému výboru, v ktorého obvode sa majú škodcovia ničiť, ako aj miestnym národným výborom v susedných obciach. Miestny národný výbor vyhlási v týchto obciach včas, najneskoršie však do 18 hodín predchádzajúceho dňa, deň a hodinu ničenia škodcov z lietadla.

(2) Organizácia (odsek 1) zakreslí stanovištia včelstiev, ochranné pásma uvedené v § 13 ods. 2 a 3 a brehy vôd do orientačnej mapy pre letcov.

(3) Pri ničení škodcov z lietadla chovatelia včiel sú povinní vhodným spôsobom upozorniť na stanovištia včelstiev, pokiaľ včelstvá nie sú umiestnené v zastavaných častiach obce, napr. vyvesením žltého rovnostranného trojuholníka o dĺžke strany 1 m v horizontálnej polohe. Rovnakým spôsobom ošetrovateľ porastov s užívateľom vodného zdroja označia hranicu ochranného pásma uvedeného v § 13 ods. 2 a 3.

§ 16

Na obaloch chemických prostriedkov dávaných výrobcom alebo dovozcom do obehu po účinnosti tejto vyhlášky musí byť vyznačené, či ide o jedovatý, škodlivý či neškodný prostriedok.

§ 17

(1) Pokiaľ predpisy o hospodárení s obalmi pri obehú tovaru neustanovujú niečo iné, musia sa obaly od chemických prostriedkov a zvyšky chemických prostriedkov z miesta ničenia škodcov

odstrániť a zničiť (spáliť, zakopať a pod.). Obaly a zvyšky chemických prostriedkov nesmú sa vhadzovať do vôd a studní, ani zneškodňovať v ich blízkosti.

(2) Stroje, náradie, ochranné pomôcky použité na ničenie škodcov, ako aj dopravné prostriedky a zariadenia, určené na dopravu chemických prostriedkov, nesmú sa omývať ani vyplachovať vo vodách ani na miestach, odkiaľ by do nich mohli byť spláchnuté.

§ 18

Ministerstvo poľnohospodárstva, lesného a vodného hospodárstva môže povoliť z dôležitých dôvodov v jednotlivých prípadoch z ustanovení tejto vyhlášky výnimky, pokiaľ nejde o ustanovenia § 3 a 4.

§ 19

Zrušuje sa vyhláška č. 79/1957 Ú. 1. (Ú. v.) o ochrane včiel pri ničení škodcov rastlín chemickými prostriedkami.

§ 20

Táto vyhláška nadobúda účinnosť dňom vyhlásenia.

Minister:

Krutina v. r.

Príloha č. 1
vyhlášky č. 37/1963 Zb.

ZOZNAM chemických prostriedkov používaných v súčasnej dobe na ničenie škodcov a ich rozdelenie podľa škodlivosti

Z O Z N A M
chemických prostriedkov používaných v súčasnej dobe na ničenie škodcov
a ich rozdelenie podľa škodlivosti

Chemické prostriedky	Názov prípravku
A. Včelám jedovaté:	
aldrín	Superaldrin
arzeničnan olovnatý	Arsokol
arzeničnan vápenatý	Aredyn
DDT	Dynocid, Dynol, Dykol, aerosol DDT
Diazinon*)	
dieldrín	Alvit, Dieldrex
dinitroortokrezol	Nitrosan, Rafex, Arborol Arborol AC a i
DNBP	BNP 20, Dinoseb
HCH, lindan	Gamacid, Gamadyn, Lidykol, Gamaryl, aerosol DL, aerosol HCH a i.
Endrin*)	
heptachlór**)	
Isolan*)	
malatión	Fosfothion, Arafosiothion
paratión	Wofatox
B. Včelám škodlivé:	
Akarition [Triton]*)	
CIPC	Prevenol, Liro CIPC
2, 4-D	Agrion a i.
2, 4-DB	Legumex D
demeton	Systox
dimefox	Terra Sytam.
dipterex	Soldep, Agrodep
MCPA	Dikotex
MCPB	Legumex M
Phosdrin*)	
rogor**)	
nikotín	Nikotan, Floron
2, 4, 5-T**)	
TCA*)	
tiometón	Intration, Intramol, Ekaton

*) Názov prípravku je t. č. zhodný s názvom účinnej látky.

***) Prípravok na báze tejto látky sa u nás dosiaľ nevyrába, ani nedovaza.

Chemické prostriedky	Názov prípravku
C. Včelám relatívne neškodné:	
atrazín	Zeazin, Atrazín
Brestan*)	
kaptan**)	
Karathane*)	
PCPBS**)	
Simazín*)	
TMTD	Heryl, Hermaľ, Hermaľ E
Tedion*)	
toxafén	Melipač, Toxafen 10
Thiodan*)	
zineb	Novozir N a I.
ziram	Novozir L, Ziramín
prípravky na báze meďi a síry	Kuprikol, Niroxyd, Sulikol, Šuľka, Polybarit, Šfinč, síra a i.

*) Názov prípravku je č. č. zhodný s názvom účinnej látky.

***) Prípravok na báze tejto látky sa u nás dosiaľ nevyrába, ani nedováža.

ZOZNAM poľnohospodárskych plodín, stromov a krov navštevovaných včelami**Z O Z N Ā M****poľnohospodárskych plodín, stromov a krov navštevovaných včelami**

Krmoviny	Olejniný	Stromy a kry
bôb	slničnica	marhuľa
ďatelina biela	horčica	broskyňa
ďatelina hybridná (švédská)	repka olejka	čerešňa
ďatelina červená (purpurová)	repica	višňa
vičeneč	saflor	slivka
lucerna siata	fan	jabloň
lucerna piesočná	mak siaty	hruška
vika siata		malina
vika huňatá	Zelenina	ríbezľa
vika panónska	uhorka	egreš
pohanka	dyňa	dula
facélia	tekvica	mandľa
lucerna chmeľovitá	kel*)	gaštan jedlý
hrach	cibuľa*)	orech
hrach siaty roľný	karfiol*)	tŕnovník agát
	repa cukrová*)	pagaštan
	repa kŕmna*)	hloh*)
		krušina
		imelovník

*) len na semeno.

**Za kvitnúce stromy a kry sa považujú aj stromy a kry navštevované včelami
v dobe výskytu medovice**

smrek	javor	březa
jedľa	lipa	jelša
borovica	osika	topoľ
smrekovec	buk	brest
ďub	lieska	jarabina
vŕba	hrab	trnka

Príloha č. 3
vyhlášky č. 37/1963 Zb.

ZOZNAM najviac sa vyskytujúcich burín navštevovaných včelami

Z O Z N Ā M

najviac sa vyskytujúcich burín navštevovaných včelami

bodliak*)	králik	nezábudka roľná
čakanka obyčajná	konopnica*)	iskerník roľný
ranostaj pestrý	kúkol obyčajný	mliečnik*)
černuška roľná	dvojradvka*)	stavikrv*)
čermeľ roľný	pyštek	redkev ohnicová
čistec*)	fialka trojfarebná roľná	vesnovka obyčajná
hadinec obyčajný	mak vlčí	veronika*)
rumanček pravý	mäta roľná	rezeda*)
hlaváčik*)	materina dúška obyčajná	slez*)
hluchavka*)	mrlík*)	púpava*)
horčica*)	mlieč roľný	starček*)
konrógia východná	jarmila jarná	lipkavec*)
hrachor*)	pastierska kapsička obyčajná	pupenec roľný
nevädza*)	peniažtek roľný	krepis*)
ďatelina*)	pichliač*)	lucerna chmeľovitá
pakost*)	pohanka oplietavá	vika*)
kukučina*)	galinsoga malokvetá	zemedym*)
komonica*)	podbieľ liečivý	

*) — všetky druhy.

*) Nariadenie ministra zdravotníctva č. 87/1953 Zb. o hygienickej a protiepidemickej ochrane vody.

**) Zákon č. 43/1955 Zb. o československých kúpeľoch a žriedlach.

***) Výskumný ústav rybársky a hydrobiologický vo Vodňanoch pre obvod Juhočeského a Západočeského kraja, Výskumný ústav rybársky a hydrobiologický - pracovisko pre choroby rýb a znečisťovanie vôd, Praha - pre obvod Stredočeského, Severočeského a Východočeského kraja, Výskumný ústav rybársky a hydrobiologický - pracovisko Ostrava - pre obvod Severomoravského kraja, Výskumný ústav rybársky a hydrobiologický - výskumná stanica rybárska Hodonín - pre obvod Juhomoravského kraja, Výskumný ústav rybársky a hydrobiologický - pracovisko Bratislava - pre všetky kraje na Slovensku.

